

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

9 juni 2008

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Anissa Temsamani, de heren Bart Caron, Hans Schoofs en
Kris Van Dijck en de dames Sabine Poleyn en Laurence Libert –**

houdende enkele dringende maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

THEMA

Dringende maatregelen deeltijds kunstonderwijs:

- verlenging van een aantal tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs en kunstinitiatie ten gevolge van evaluatie door inspectie en administratie;
- verlenging van tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking in het deeltijds kunstonderwijs;
- verlenging van tijdelijke projecten aanhechting studierichting beeldende kunst aan een instelling voor muziek, woord (en dans);
- regeling die het de Vlaamse Regering mogelijk maakt om toelating te geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen les te laten volgen.

A. ALGEMEEN

Met het oog op een grondige inhoudelijke vernieuwing van het deeltijds kunstonderwijs (DKO) zijn dit schooljaar een aantal werkgroepen gestart met deskundigen uit het werkveld (DKO-leerkrachten en directeurs) en verwante sectoren (hoger kunstonderwijs, kunstsecundair onderwijs, lerarenopleiding, amateurkunstensector, lokaal cultuurbeleid). Binnen de klijtlijnen van een referentiekader dat het departement Onderwijs in samenwerking met het werkveld heeft opgesteld, hebben zij de vrijheid om de opleidingen volledig opnieuw uit te tekenen.

Meer concreet omvat hun opdracht het formuleren van voorstellen voor ontwikkelingsdoelen, opleidingsonderdelen, studiebelasting en lerarencompetenties. Het uiteindelijke streefdoel is de realisatie van een kwaliteitsvol opleidingsaanbod voor de actieve cultuurparticipant in de ruime zin van het woord (zowel amateurkunstenaars als jongeren die zich voorbereiden op hoger kunstonderwijs) dat voldoende ruim verspreid is over Vlaanderen, maar tegelijk budgettair beheersbaar blijft. De vernieuwing zal op termijn uitmonden in een nieuw niveaudecreet voor het deeltijds kunstonderwijs. Naast een actuali-

sering van het opleidingsaanbod zal dit decreet ook organisatorische vernieuwingen met betrekking tot de organisatie van het landschap omvatten.

De werkzaamheden rond de inhoudelijke vernieuwing van het DKO lopen parallel met de besprekingen in de Commissie Cultuur-Onderwijs die is opgericht naar aanleiding van het rapport 'Kwaliteit en Consistentie, Kunst- en Cultuureducatie in Vlaanderen' van prof. A. Bamford. Geregeld overleg en het uitwisselen van voorstellen maken dat de twee werkgroepen zowel wat de timing als wat de inhoud betreft, gelijke tred houden.

Beide eindrapporten met voorstellen over de vernieuwing van het DKO enerzijds en de versterking van kunst- en cultuureducatie in het leerplichtonderwijs anderzijds, moeten voor het einde van het schooljaar afgeleverd worden. Op basis van die teksten zal er een politiek en maatschappelijk debat gevoerd moeten worden over welke voorstellen haalbaar en wenselijk zijn en welke niet. Ook met de sociale partners in het onderwijs zal er overlegd moeten worden.

Omdat al die besprekingen veel tijd vergen, is het niet mogelijk om op zeer korte termijn een nieuw niveau-decreet voor het DKO te realiseren. Toch is het noodzakelijk om voor het volgende schooljaar en met het oog op een organieke regeling per decreet, een aantal dringende maatregelen te nemen, in de vorm van een verlenging van tijdelijke projecten. Daarnaast bevat dit voorstel van decreet nog een kleinere maatregel inzake de huisvesting van leerlingen in gevallen van overmacht.

1. Probleemstelling

1.1. Inhoudelijke tijdelijke projecten

1.1.1. Evaluatie

In het schooljaar 2006-2007 heeft de inspectie deeltijds kunstonderwijs in samenspraak met de administratie de lopende tijdelijke projecten grondig geëvalueerd. De betrokken academies hebben ook een zelfevaluatie opgesteld. Op basis van die evaluatie heeft de minister van Onderwijs en Vorming de volgende beslissingen genomen:

- gunstig geëvalueerde tijdelijke projecten zullen een definitief karakter krijgen. Meer concreet zullen

de nieuwe opleidingen aan het organieke opleidingsaanbod van het DKO toegevoegd worden;

- tijdelijke projecten die een meerwaarde realiseren, maar waarvoor een aantal inhoudelijke bijsturingen noodzakelijk zijn, zullen voortgezet of verlengd worden met gewijzigde voorwaarden;
- tijdelijke projecten die geen meerwaarde realiseren, zullen worden stopgezet.

Een aantal gunstig geëvalueerde tijdelijke projecten zijn in principe klaar om als nieuwe opleidingen aan het DKO-aanbod toegevoegd te worden. Gezien het niet meer haalbaar is om deze projecten volgend schooljaar organiek te maken, moet er een oplossing komen voor de projecten die eind dit schooljaar aflopen.

De tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs (muzische vorming, kunstopleidingen voor personen met een handicap) en de tijdelijke projecten kunstinitiatie voor kansarme en allochtone minderjarigen lopen eveneens af op het einde van dit schooljaar. Die projecten realiseren een duidelijke meerwaarde, maar zijn niet klaar om op korte termijn een definitief karakter te krijgen. In het licht van een nieuw niveaudecreet voor het deeltijds kunstonderwijs zijn de projecten van groot belang omdat zij precies inspelen op uitgangspunten die de werkgroep inhoudelijke vernieuwing DKO heeft vooropgesteld:

- verbreding van het doelpubliek met leerlingen voor wie een kunstopleiding minder vanzelfsprekend is (bijvoorbeeld personen met een handicap);
- de structurele samenwerking tussen leerplichtonderwijs en deeltijds kunstonderwijs met het oog op het bevorderen van kunst- en cultuureducatie in het leerplichtonderwijs.

Andere projecten die nieuwe opleidingen introduceren (bijvoorbeeld conceptuele kunst, muziektheater) lopen af op 30 juni 2009. Om een aantal bijsturingen van de inspectie te implementeren, is er echter meer tijd nodig.

1.1.2. Kunstopleidingen voor leerlingen met speciale behoeften (leerlingen met een mentale en/of fysieke handicap of leerlingen die in het ziekenhuis verblijven)

De evaluatie van de inspectie heeft aan het licht gebracht dat de academies die kunstopleidingen voor de doelgroep van leerlingen met speciale behoeften organiseren, ieder hun eigen weg gaan. De doelstel-

lingen en de manier waarop de opleiding vorm krijgt, verschillen van academie tot academie. Die verschillende benaderingswijzen gaan soms gepaard met een wisselend kwaliteitsniveau.

Gezien hun maatschappelijke relevantie moeten de kunstopleidingen voor leerlingen met speciale behoeften in het DKO zeker blijven bestaan, maar bepaalde bijsturingen zijn noodzakelijk.

1.1.3. Tijdelijke projecten muzische vorming en tijdelijke projecten kunstinitiatie

De tijdelijke projecten muzische vorming en kunstinitiatie richten zich op de samenwerking tussen DKO-academies en basisscholen. In de tijdelijke projecten muzische vorming geven DKO-leerkrachten nascholing aan hun collega's van het basisonderwijs. Parallel met de nascholing geven andere DKO-leerkrachten les aan de leerlingen in de basisschool. De tijdelijke projecten kunstinitiatie vormen een onderdeel van het Gelijke-onderwijskansendecreet (GOK-decreet). Ze beogen het versterken van kunst- en cultuureducatie in basisscholen met een hoog GOK-percentage door DKO-leerkrachten en andere kunstenaars.

Uit de evaluatie van de inspectie is gebleken dat de tijdelijke projecten kunstinitiatie erin slagen een nieuwe dynamiek in de scholen op gang te brengen, waardoor scholen het belang van kunst- en cultuureducatie veel hoger gaan inschatten, onder andere door de positieve effecten die ze merken bij de leerlingen die aan de kunstprojecten meewerken. Een minpunt is echter dat er te weinig expertise wordt uitgewisseld tussen leerkrachten van het basisonderwijs en de DKO-leerkrachten. Het gevaar dreigt dat de positieve dynamiek verdwijnt bij het vertrek van de DKO-leerkracht of de kunstenaar. Nascholing van de leerkrachten van het basisonderwijs op het gebied van muzische vorming, blijkt een cruciale factor te zijn om de expertise van DKO-leerkrachten door te geven aan het schoolteam van de basisschool en daardoor de positieve resultaten voor de toekomst te garanderen.

De effectmeting van de tijdelijke projecten muzische vorming heeft uitgewezen dat de nascholing effecten heeft op langere termijn. Leerkrachten benaderen muzische vorming op een andere, creatievere manier. Omdat het tijdelijke project zich richt op individuele leerkrachten scoort het echter zwakker wat de effecten op schoolniveau betreft.

Het valt op dat de twee tijdelijke projecten in feite complementair zijn. Het is daarom aan te bevelen om de twee projecten in de toekomst meer op elkaar te

laten inhaken zodat ze elkaar wederzijds kunnen versterken en een aantal zwaktes kunnen compenseren.

Op termijn is het de bedoeling om de samenwerking tussen het DKO en basisonderwijs structureel uit te bouwen. Ook de Commissie Cultuur-Onderwijs en de Werkgroep Inhoudelijke Vernieuwing DKO zullen daarover voorstellen formuleren. De positieve punten uit de tijdelijke projecten muzische vorming en de tijdelijke projecten kunstinitiatie moeten daarin zeker meegenomen worden.

Het niet verlengen van de tijdelijke projecten zou de continuïteit van deze initiatieven in het gedrang brengen, waardoor er een aanzienlijk risico bestaat dat de expertise in de tussentijd verloren gaat (de betrokken leerkrachten zullen immers een andere betrekking moeten zoeken).

1.1.4. Andere tijdelijke projecten

De tijdelijke projecten conceptuele kunst en muziektheater hebben volgens de inspectie wel een zeker potentieel, maar zijn nog niet helemaal klaar om een definitief karakter te krijgen. De inspectie adviseert om in de loop van de projectperiode werk te maken van een aantal inhoudelijke bijsturingen en expertise-uitwisseling tussen de betrokken instellingen.

In het tijdelijke project modulair systeem worden de leerinhouden van de opleidingen architectuurtekenen, binnenhuiskunst, fotokunst en mode en theaterkostuums, in thematische clusters ingedeeld. De leerlingen kunnen in zekere mate hun studietempo bepalen en een aantal inhoudelijke keuzes maken. De inpassing in het schooljarensysteem en de opgelegde trajecten maken dat de modularisering al bij al beperkt blijft. Van modularisering zoals in het volwassenenonderwijs waarbij de cursist afzonderlijke opleidingsonderdelen volgt, die het schooljaarsysteem doorkruisen, is hier geen sprake waardoor 'modulair systeem' als benaming niet helemaal de lading dekt. De inspectie heeft wel vastgesteld dat de organisatievorm voor de opleidingen architectuurtekenen en binnenhuiskunst een meerwaarde oplevert. Het project zou dus wel moeten kunnen doorlopen.

De inspectie is overtuigd van de meerwaarde van de tijdelijke projecten geïntegreerde lesmethodiek en leerstofintegratie (lagere en middelbare graad, muziek, jongeren). Door vanuit de muziekpraktijk te vertrekken in plaats van het notenbeeld, slagen de projecten erin de muziekopleiding te actualiseren en laagdrempeliger te maken. De projecten sluiten sterk aan bij de uitgangspunten voor inhoudelijke

vernieuwing van het DKO die de werkgroep heeft vooropgesteld. Toch zullen nog een aantal randvoorwaarden onderzocht moeten worden, vooraleer deze vernieuwde muziekopleiding veralgemeend kan worden (bijvoorbeeld wat de pedagogische bagage van de leerkrachten betreft).

De tijdelijke projecten saz, schoenontwerpen en ud zijn nog niet door de inspectie geëvalueerd omdat zij in het schooljaar 2006-2007 nog te recent waren om een goed beeld van het potentieel van deze nieuwe opleidingen op te leveren. In een volgende evaluatieronde moeten zij uiteraard wel aan de beurt komen.

Alle hierboven opgesomde tijdelijke projecten lopen af op 30 juni 2009.

1.2. Organisatorische tijdelijke projecten

1.2.1. Stapsgewijze hertekening van het landschap

De verlenging van de tijdelijke projecten kadert in een stapsgewijze hertekening van het landschap, dat door de huidige regelgeving geblokkeerd is. In gemeenten met voldoende potentieel zal men vanaf 1 september 2009 de kans krijgen om nieuwe academies op te richten of om het bestaande aanbod te herschikken (het samenvoegen van alle studierichtingen in één instelling) en uit te breiden (het oprichten van nieuwe graden in deze instellingen).

Een volgende stap (uiterlijk 1 september 2010) zal er in bestaan om ook voor DKO regionale samenwerkingsverbanden mogelijk te maken, zodat ook kleinere gemeenten meer mogelijkheden krijgen om samen met andere gemeenten een eigen DKO-beleid te voeren en het aanbod uit te bouwen in overeenstemming met de plaatselijke behoeften. Indien het vóór het verstrijken van de verlenging voor het veld mogelijk is zich te (re)organiseren in samenwerkingsverbanden en indien het bovendien mogelijk is om voordien een stevig regelgevend kader te ontwerpen, kan een organieke regeling voor regionale samenwerkingsverbanden eventueel vroeger in werking treden.

De bedoeling is om uiteindelijk tot een behoeftedekkend DKO-landschap te komen dat tegelijk budgettair beheersbaar blijft. Uitgangspunten zijn:

- rationale spreiding (kinderen volgen dicht bij huis les, volwassenen kunnen zich verplaatsen);
- autonomie van de inrichtende machten (instap gebeurt vrijwillig);

- verschillende mogelijkheden naargelang het profiel en de draagkracht van de gemeente (autonome instelling of deel van een regionale samenwerking).

Belangrijk is dat in het hertekende landschap de inrichtende machten meer mogelijkheden zullen krijgen om het door hen of op hun grondgebied georganiseerde DKO-aanbod te organiseren op de voor hen meest geschikte manier. Zo kan in een grotere gemeente die een centrumfunctie vervult in de regio, een zelfstandige academie worden opgericht waarin alle DKO-studierichtingen voorkomen; uiteraard als de inrichtende macht daarvoor kiest. Via een regionaal samenwerkingsverband, de ‘regionale kunstacademie’, kan in kleinere omringende gemeenten ook een aanbod worden georganiseerd naargelang de plaatselijke behoeften (bijvoorbeeld een lagere graad podiumkunsten en/of beeldende kunst voor kinderen, voor wie het minder evident is zich te verplaatsen). Als een kleinere gemeente in een samenwerkingsverband stapt, kan ze via het samenwerkingsverband ook meer zeggenschap krijgen over het DKO-aanbod op haar grondgebied. Een gemeente kan er uiteraard ook voor kiezen om niet in te stappen in een samenwerkingsverband en op haar grondgebied toch een filiaal te laten programmeren door de inrichtende macht van een academie in een naburige gemeente, waarbij die naburige gemeente het beleid over het filiaal voert.

1.2.2. *Tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking in het deeltijds kunstonderwijs*

De laatste jaren vragen inrichtende machten meer en meer naar mogelijkheden om via regionale samenwerkingsverbanden een gezamenlijk en autonoom DKO-beleid te kunnen voeren, onder meer op het vlak van programmatie, spreiding van het aanbod en personeel. In een aantal gevallen is een dergelijke samenwerking uitgetest via de organisatie van een tijdelijk project.

De tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking (IGS) zijn ontstaan in landelijke gebieden met een of twee academies in een of twee centrumgemeenten met daaromheen een vrij uitgestrekt gebied zonder aanbod van deeltijds kunstonderwijs. Door de strenge normen op het vlak van programmatie was het niet mogelijk om een dergelijk gebied met filialen op te vullen.

De samenwerking houdt in dat alle gemeentebesturen van de regio zich engageren in één project. Binnen de

krijtlijnen van het initiatief kunnen ze afwijken van de programmatievoorwaarden en -normen. Momenteel bestaan er vijf dergelijke verbanden:

- Noord-Limburgs Instituut voor Kunstonderwijs (Neerpelt: beeldende kunst (BK) + muziek (M) en woordkunst (W));
- Haspengouwse Academie (Sint-Truiden: beeldende kunst + muziek, woordkunst en dans (D));
- Hagelandse Academie (Aarschot-Diest: BK+MW);
- grensoverschrijdend openbaar lichaam (g.o.l.) de Noorderkempen (Baarle-Hertog-Baarle-Nassau: MW);
- Noord-Antwerps samenwerkingsverband (Brasschaat BK).

De tijdelijke projecten lopen af op 31 augustus 2008.

1.2.3. *Tijdelijke projecten aanhechting van een studierichting beeldende kunst aan een instelling voor muziek, woordkunst (en dans)*

Hoewel het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II op zich geen bepalingen bevat over de verdeling van de studierichtingen over de instellingen, is het op dit ogenblik onmogelijk om in een academie voor beeldende kunsten ook podiumkunsten aan te bieden en andersom. De opsplitsing in twee sectoren, podiumkunstenacademies enerzijds en beeldende kunstacademies anderzijds, wordt in stand gehouden door de twee afzonderlijke organisatiebesluiten voor het DKO. Die organisatiebesluiten regelen per sector de normen en voorwaarden voor programmatie van studierichtingen. De programmatie van de studierichting(en) van de andere sector is daardoor de facto onmogelijk.

In een aantal gemeenten is er een instelling voor beeldende kunst en een voor podiumkunsten, maar is de inrichtende macht gewonnen voor het samenvoegen van alle studierichtingen in een instelling. Er is dan slechts een aanspreekpunt voor deeltijds kunstonderwijs in plaats van een directeur voor de academie voor podiumkunsten en een directeur voor de academie voor beeldende kunst.

In andere gemeenten is er ofwel een instelling voor podiumkunsten ofwel een instelling voor beeldende

kunsten. In 90% van de gevallen gaat het om gemeentelijk onderwijs en is het gemeentebestuur de inrichtende macht. Omdat het niet mogelijk is nog meer instellingen in het DKO op te richten, is er in die gemeenten daarnaast een filiaal beeldende kunsten of podiumkunsten dat afhangt van een instelling in een andere gemeente. Het gemeentebestuur heeft in dit voorbeeld daarover echter geen bestuursbevoegdheid. Door de strikte programmatieregelgeving kunnen deze filialen bovendien vaak geen middelbare of hogere graad organiseren.

In de academies voor podiumkunsten van Ronse en Knokke wordt sinds 1998 als tijdelijk project ook een studierichting beeldende kunst georganiseerd. Hoewel die tijdelijke projecten succesvol blijken te zijn, hebben ze tot op heden geen definitief karakter gekregen. Beide projecten zijn herhaaldelijk verlengd. Voor de betrokken instellingen en personeelsleden levert dat een onzekere en nadelige situatie op. Het is dan ook de bedoeling om vanaf het schooljaar 2009-2010 voor een organieke oplossing te zorgen. Aangezien het tijdelijke project in Ronse afloopt op 30 juni 2008 en dat van Knokke op 30 juni 2009, is een oplossing voor het volgende schooljaar dringend noodzakelijk.

1.3. Regeling die het de Vlaamse Regering mogelijk maakt om toelating te geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen les te laten volgen

In een aantal gevallen kan het gerechtvaardigd zijn om de leerlingen tijdelijk les te geven op andere locaties dan de bestaande vestigingsplaatsen of filialen. Die noodzaak kan bijvoorbeeld ontstaan wanneer de infrastructuur het niet (meer) mogelijk maakt om de leerlingen veilig en kwaliteitsvol deeltijds kunstonderwijs te verschaffen (bijvoorbeeld als asbest wordt aangetroffen in de gebouwen, zoals enkele jaren geleden in een DKO-academie gebeurde, of in geval van noodzakelijke verbouwingswerken). Binnen de gemeente waar de hoofdinstelling zelf of een filiaal van de hoofdinstelling gelegen is, kan de academie zonder vooraf toestemming te vragen een nieuwe vestigingsplaats openen. Er bestaat echter voor het DKO – in tegenstelling tot voor het basisonderwijs – geen regeling om de leerlingen tijdelijk onder te brengen in een vestigingsplaats buiten de gemeente(n) waar de academie vestigingsplaatsen of filialen heeft.

2. Voorstel

2.1. Overzicht

De voorgestelde maatregel regelt:

- de verlenging tot 31 augustus 2009 van een aantal inhoudelijk vernieuwende tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden, met het oog op organieke omzetting;
- de verlenging tot 31 augustus 2010 van een aantal inhoudelijk vernieuwende tijdelijke projecten en de tijdelijke projecten kunstinitiatie met gewijzigde voorwaarden met het oog op de voorbereiding van het niveaudecreet;
- de verlenging tot 31 augustus 2010 van een aantal inhoudelijk vernieuwende tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden;
- de verlenging tot 31 augustus 2009 van een aantal inhoudelijk vernieuwende tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden met het oog op organieke omzetting vanaf 1 september 2009;
- de verlenging tot 31 augustus 2010 van de organisatorische projecten intergemeentelijke samenwerking met gewijzigde voorwaarden;
- de verlenging tot 31 augustus 2009 van de organisatorische projecten in verband met het samenbrengen van de verschillende studierichtingen in een academie met ongewijzigde voorwaarden met het oog op organieke omzetting vanaf 1 september 2009;
- de mogelijkheid van de Vlaamse Regering om toelating te geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen les te laten volgen.

2.1.1. Verlenging van inhoudelijk vernieuwende tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden met het oog op organieke omzetting

Met het oog op de organieke omzetting van de gunstig geëvalueerde tijdelijke projecten vanaf 1 september 2009, zullen de tijdelijke projecten die aflopen op 30 juni 2008 met één schooljaar verlengd worden. Op die manier is er voldoende tijd voor sociaal overleg

en communicatie met het werkveld. Het gaat om de volgende tijdelijke projecten:

- animatiefilm;
- digitale vormgeving;
- experimentele muziek;
- hafabradirigentenopleiding;
- dirigentenopleiding;
- scenografie;
- volksmuziek.

Voor gunstig geëvalueerde tijdelijke projecten die aflopen op 30 juni 2009 is deze verlenging niet noodzakelijk.

De tijdelijke projecten waarvan de inspectie geoordeeld heeft dat ze geen meerwaarde voor het deeltijds kunstonderwijs realiseren, namelijk computeranimatie en kunst bij voorbeeld, zullen op hun voorziene einddatum, 30 juni 2009, aflopen.

2.1.2. Verlenging van tijdelijke projecten met gewijzigde voorwaarden

2.1.2.1. Kunstopleidingen voor leerlingen met speciale behoeften (kinderen met een mentale en/of fysieke handicap of kinderen die in het ziekenhuis verblijven)

Naast het geven van een kunstonderwijsaanbod voor de doelgroep leerlingen met speciale behoeften, krijgen de academies de opdracht om deel te nemen aan een werkgroep. In de werkgroep zullen de betrokken leerkrachten en de directies, samen met externe deskundigen, de aanpassingen in de leeromgeving die nodig zijn om leerlingen met speciale behoeften kwaliteitsvol kunstonderwijs te laten volgen, systematisch in kaart brengen.

Het is de bedoeling om op die manier expertise uit te wisselen tussen de betrokken leerkrachten en er tegelijkertijd ook een goed zicht op te krijgen hoe de opleidingen voor leerlingen met speciale behoeften in het DKO er moeten uitzien. Uiteindelijk zullen de bevindingen van de werkgroep ingepast worden in

het grotere geheel van de inhoudelijke vernieuwing van het deeltijds kunstonderwijs.

Om dit te realiseren, verlengt dit voorstel van decreet de projecten met 2 schooljaren, dit wil zeggen tot 31 augustus 2010, onder gewijzigde voorwaarden. Afhankelijk van de einddatum van de tijdelijke projecten in de verschillende academies, betekent dit een verlenging met 2 of 1 schooljaren.

Tijdelijk project	Academie
Ortho-agogische muzikale vorming	M Lokeren
	M Grimbergen
	M Beringen
Aangepaste beeldende vorming	BK Kortrijk
	BK Eeklo
	BK Mol
	BK Brasschaat
	BK Turnhout
Therapeutische beeldende vorming	BK Leuven
	BK Hasselt

De benaming van de tijdelijke projecten therapeutische beeldende vorming wordt gewijzigd in aangepaste beeldende vorming. Uit de evaluatie is gebleken dat deze projecten niet zozeer een therapeutisch doel nastreven, maar, net als de andere projecten, in een opleiding beeldende kunst voor leerlingen met speciale behoeften voorzien.

2.1.2.2. Tijdelijke projecten muzische vorming en tijdelijke projecten kunstinitiatie

In afwachting van een structurele regeling voor de samenwerking tussen academies voor deeltijds kunstonderwijs en basisscholen, voorziet het voorstel voor de tijdelijke projecten muzische vorming en kunstinitiatie een verlenging met twee schooljaren. In de tussentijd moeten de betrokken scholen en academies nagaan hoe ze de twee tijdelijke projecten meer op elkaar kunnen afstemmen, zodat ze elkaar wederzijds versterken.

2.2. Andere tijdelijke projecten

Oorspronkelijk zouden de andere tijdelijke projecten aan het eind van het volgende schooljaar aflopen. Het verlengen van deze tijdelijke projecten met één schooljaar maakt het mogelijk om in de volgende

legislatuur een beslissing te nemen over hun definitieve toekomst. Een aantal waardevolle vernieuwingen worden op die manier veilig gesteld met het oog op het nieuwe decreet Deeltijds kunstonderwijs. Andere tijdelijke projecten krijgen voldoende de tijd om de bijstellingen die de inspectie heeft voorgesteld, te implementeren.

De projecten behouden hun oorspronkelijke voorwaarden inzake organisatie en omkadering.

De evaluatie van het tijdelijke project modulair systeem bracht aan het licht dat het tijdelijke project geen doorgedreven modularisering zoals in het volwassenenonderwijs doorvoert. Het gaat meer om het inhoudelijk clusteren van leerinhouden via vakoverschrijdend werken. Het is dan ook beter om het tijdelijke project voortaan als 'projectonderwijs' te omschrijven.

De tijdelijke projecten beeldverhaal, conceptuele kunst in de Gemeentelijke Academie voor Schone Kunsten van Kontich, indimalimexchi.co en integratiekunst mozaïek lopen af op 30 juni 2010. Om al deze tijdelijke projecten dezelfde einddatum te geven, worden deze ook verlengd tot 31 augustus 2010. Dit is een louter juridisch-technische ingreep.

2.3. Verlenging van organisatorische tijdelijke projecten

2.3.1. Verlenging van tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking in het deeltijds kunstonderwijs

Op termijn (uiterlijk op 1 september 2010) is het de bedoeling om in het DKO-landschap ook organieke samenwerkingsverbanden mogelijk te maken die een regio bestrijken die groter is dan een gemeente, in de vorm van de regionale kunstacademie. De verlenging van de vijf lopende tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking moet worden beschouwd als enerzijds het consolideren van 'good practices' en anderzijds het doorvoeren van een aantal bijstellingen waardoor de tijdelijke projecten kunnen passen in het toekomstige kader voor samenwerking in DKO. Een aantal aspecten moet, met het oog op de veralgemening van dergelijke samenwerkingsverbanden, nog verder onderzocht worden, onder andere de mogelijkheden van het Gemeenschapsonderwijs om samenwerkingsverbanden aan te gaan.

De samenwerkingsverbanden in de vorm van een regionale kunstacademie zouden dan moeten voldoen aan de volgende criteria:

- minimaal vier en maximaal negen gemeenten in een aaneensluitend gebied;
- één kunstacademie¹ of meer academies en hun filialen;
- zowel podiumkunsten (muziek, woord en dans) als beeldende kunsten;
- aangepaste rationalisatienormen invoeren (bijvoorbeeld gemiddelde norm voor heel samenwerkingsverband).

Het is daarbij belangrijk dat de instap in een regionale kunstacademie op vrijwillige basis gebeurt. Bovendien zal de Vlaamse overheid enkel de contouren van de samenwerking vastleggen. Het vormen van concrete samenwerkingsverbanden en het geografische afbakenen ervan, wil zij overlaten aan de plaatselijke actoren.

Gezien de complexiteit van het huidige landschap is het op korte termijn (tegen 1 september 2008) niet haalbaar om die maatregel organiek in te voeren.

Het voorstel regelt bijgevolg de verlenging van de huidige tijdelijke projecten met twee schooljaren onder gewijzigde voorwaarden. De wijziging van de voorwaarden bestaat erin dat de tijdelijke projecten tegen 30 juni 2009 grotendeels moeten voldoen aan bovenstaande voorwaarden. Concreet betekent dat:

- samenwerkingsverbanden die nu in een bepaald gebied enkel beeldende kunst of podiumkunsten organiseren, moeten in de loop van die periode samenwerking zoeken met de instellingen en filialen die de andere studierichtingen in dat gebied organiseren;
- samenwerkingsverbanden moeten een aaneensluitend gebied vormen; in een beperkt aantal gevallen zal dat leiden tot overheveling van filialen.

Tijdens de duur van de verlenging kunnen de samenwerkingsverbanden slechts beperkt groeien:

¹ Cf. verder: voorstel over invoering van nieuw academietype 'de kunstacademie'

- zij kunnen uitbreiden tot maximaal negen gemeenten;
- zij kunnen enkel filialen met een lagere graad voor jongeren oprichten; die moeten voldoen aan de rationalisatienorm.

Op deze manier kan nagegaan worden of deze samenwerkingsverbanden voldoende schaalgrootte hebben met het oog op het organiek maken ervan in de volgende legislatuur.

Tegelijkertijd kunnen er informele gesprekken starten met de inrichtende machten met het oog op de verdere invulling van het DKO-landschap in het nieuwe niveaudecreet.

2.3.2. Verlenging van tijdelijke projecten aanhechting van een studierichting beeldende kunst aan een instelling voor muziek, woordkunst (en dans)

Met het oog op de invoering van de kunstacademie vanaf 1 september 2009, waardoor alle studierichtingen deeltijds kunstonderwijs in één academie kunnen worden aangeboden, zullen de tijdelijke projecten in Knokke en Ronse voor één schooljaar verlengd worden.

2.4. Regeling die het de Vlaamse Regering mogelijk maakt om toelating te geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen les te laten volgen

Om bij toekomstige probleemgevallen kwaliteitsvol DKO te kunnen blijven aanbieden, wordt naar aanleiding van de regeling in het basisonderwijs² een bepaling ingevoegd in het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II die de Vlaamse Regering de mogelijkheid geeft om toelating te geven om leerlingen tijdelijk buiten de bestaande vestigingsplaatsen of filialen les te geven. Die toelating is enkel vereist wanneer de tijdelijke vestigingsplaats ligt in een gemeente waar de academie nog geen hoofdinstantie of filiaal heeft.

² Artikel 108 van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs

B. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 3

De tijdelijke projecten rond kunstopleidingen voor leerlingen met speciale behoeften worden verlengd tot 31 augustus 2010, evenwel met enkele bijsturingen waaronder de deelname aan een werkgroep rond deze specifieke problematiek.

Artikel 4

De tijdelijke projecten muzische vorming worden verlengd tot 31 augustus 2010, met als extra voorwaarde samenwerking met de tijdelijke projecten kunstinitiatie en onderzoek naar mogelijkheden voor de toekomst.

Artikel 5

De tijdelijke projecten kunstinitiatie worden verlengd tot 31 augustus 2010, met als extra voorwaarde samenwerking met de tijdelijke projecten muzische vorming en onderzoek naar mogelijkheden voor de toekomst.

Artikel 6

Dit artikel verlengt in het schooljaar 2008-2009 aflopende tijdelijke projecten met ongewijzigde voorwaarden tot 31 augustus 2010.

Artikel 7

Dit artikel verlengt inhoudelijke tijdelijke projecten die gunstig werden geëvalueerd met één schooljaar tot 31 augustus 2009 met het oog op opname in de

organieke DKO-structuur op 1 september 2009. Het artikel verlengt ook beide projecten aanhechting van een studierichting beeldende kunst met één schooljaar met het oog op de invoering van de kunstacademie op 1 september 2009.

Artikel 8

De tijdelijke projecten intergemeentelijke samenwerking worden verlengd tot 31 augustus 2010 met gewijzigde voorwaarden, waaraan ze tegen 30 juni 2009 moeten voldoen.

Artikel 9

Dit artikel neemt in Onderwijsdecreet II een mogelijkheid voor de Vlaamse Regering op om DKO-instellingen toe te laten leerlingen buiten de bestaande vestigingsplaatsen en filialen onder te brengen, in gevallen waarin de regelgeving dit nu niet toelaat.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Anissa TEMSAMANI

Bart CARON

Hans SCHOOFS

Kris VAN DIJCK

Sabine POLEYN

Laurence LIBERT

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs die gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK II

Verlenging tijdelijke projecten

Artikel 3

§1. De volgende tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs worden verlengd tot en met 31 augustus 2010:

- 1° ortho-agogische muzikale vorming in de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Beringen, de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord van Grimbergen en de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Lokeren;
- 2° aangepaste beeldende vorming in de Academie Noord van Brasschaat, de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten van Eeklo, de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten van Kortrijk, de Gemeentelijke Academie voor Beeldende Kunst van Mol, de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten van Turnhout;
- 3° therapeutische beeldende vorming in de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst 'Kunstacademie De Lei' van Leuven en de Stedelijke academie voor Schone Kunsten van Hasselt. De naam van dit tijdelijke project wordt gewijzigd in "Aangepaste beeldende vorming".

§2. De instellingen bedoeld in §1 nemen deel aan een werkgroep die in samenspraak met externe des-

kundigen de aanpassingen van de leeromgeving ten behoeve van leerlingen met speciale behoeften in een kunstopleiding systematisch zal inventariseren. Aanpassingen zijn afhankelijk van de onderwijsbehoeften van de doelgroep en hebben betrekking op:

- 1° het pedagogisch handelen van de leerkracht;
- 2° de ontwikkeling van het leertraject;
- 3° het inrichten van de leeromgeving.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling van de werkgroep en de termijn voor het indienen van het eindrapport.

§4. De aanvullende voorwaarde vermeld in §2 wordt ook opgelegd aan het tijdelijke project inclusief muziekonderricht in de Gemeentelijke Muziek- en Woordacademie van Wijnegem, zoals goedgekeurd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008 en decretaal bekrachtigd bij het decreet van 13 juli 2007 tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008.

Artikel 4

§1. De tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs inzake muzische vorming worden verlengd tot en met 31 augustus 2010 in de volgende instellingen:

- 1° de Stedelijke Academie voor Podiumkunsten van Aalst;
- 2° de Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woordkunst en Dans van Hamme;
- 3° de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord van Hemiksem;
- 4° de Stedelijke Muziekacademie van Izegem;
- 5° het Stedelijk Conservatorium van Kortrijk;
- 6° de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Kortrijk;
- 7° de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Lier;

- 8° de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord van Schoten;
- 9° de Gemeentelijke Muziekacademie van Sint-Agatha-Berchem;
- 10° de Haspengouwse Academie voor Muziek, Woord en Dans van Sint-Truiden;
- 11° de Haspengouwse Academie voor Beeldende Kunsten van Sint-Truiden;
- 12° de Academie Regio Tienen Muziek, Woord en Dans;
- 13° de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst 'Armand Knaepen' van Tienen.

§2. De voorwaarden zoals bekrachtigd in artikel 19 van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, blijven van toepassing.

De instellingen bedoeld in §1 nemen, samen met instellingen deeltijds kunstonderwijs en basisscholen die een tijdelijk project kunstinitiatie organiseren, deel aan een werkgroep die zal onderzoeken hoe de twee projecten via een complementaire werking een structureel netwerk kunnen vormen. Dat netwerk beoogt de expertise-uitwisseling met betrekking tot kunst- en cultuureducatie tussen instellingen voor deeltijds kunstonderwijs, basisscholen en andere partners. De expertise-uitwisseling kan als volgt geoperationaliseerd worden:

- 1° de vorming van individuele leerkrachten;
- 2° de visieontwikkeling in de school in haar geheel.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de werkwijze en de termijn voor het indienen van het eindrapport.

Artikel 5

§1. De tijdelijke projecten inzake kunstinitiatie voor kansarme en/of allochtone minderjarigen die de onderwijsinspectie in haar eindevaluatie gunstig beoordeelt, worden verlengd tot en met 31 augustus 2010.

§2. De bepalingen, vermeld in hoofdstuk VIII van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen en in het besluit van de Vlaamse Regering

van 31 maart 2006 betreffende tijdelijke projecten inzake kunstinitiatie voor kansarme en/of allochtone minderjarigen, blijven van toepassing.

Bovendien nemen de betrokken instellingen voor deeltijds kunstonderwijs en basisscholen samen met instellingen voor deeltijds kunstonderwijs die een tijdelijk project muzische vorming organiseren, deel aan een werkgroep die zal onderzoeken hoe de twee projecten via een complementaire werking een structureel netwerk kunnen vormen. Dat netwerk beoogt de expertise-uitwisseling met betrekking tot kunst- en cultuureducatie tussen instellingen voor deeltijds kunstonderwijs, basisscholen en andere partners. De expertise-uitwisseling kan als volgt geoperationaliseerd worden:

- 1° de vorming van individuele leerkrachten;
- 2° de visieontwikkeling in de school in haar geheel.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de werkwijze en de termijn voor het indienen van het eindrapport.

Artikel 6

De volgende tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs worden met ongewijzigde voorwaarden verlengd tot en met 31 augustus 2010:

- 1° beeldverhaal in de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Kortrijk en de Stedelijke Kunstacademie van Tielt;
- 2° conceptuele kunst in de Academie Beeldende Kunst van de Vlaamse Gemeenschap te Etterbeek en de Gemeentelijke Academie voor Schone Kunsten van Kontich;
- 3° geïntegreerde lesmethodiek in de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord van Lanaken;
- 4° indimalimexchi.co in de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten van Hoboken;
- 5° integratiekunst mozaïek in de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten van Wilrijk;
- 6° leerstofintegratie in de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord van Ieper;
- 7° modulair systeem in de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Kortrijk. De naam

van dit tijdelijke project wordt gewijzigd in “projectonderwijs”;

- 8° muziektheater in de Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Buggenhout en de Kunstacademie van Knokke-Heist;
- 9° saz in de Stedelijke Academie voor Muziek-Woord-Dans van Sint-Niklaas;
- 10° schoenontwerpen in de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten van Sint-Niklaas;
- 11° ud in de Academie voor Muziek en Woordkunst van Berchem en de Gemeentelijke Muziekacademie van Sint-Agatha-Berchem.

Artikel 7

De volgende tijdelijke projecten worden met ongewijzigde voorwaarden verlengd tot en met 31 augustus 2009:

- 1° animatiefilm in de Stedelijke Academie van Brugge, de Academie voor Beeldende Kunst van Gent, de Academie Beeldende Kunst van de Vlaamse Gemeenschap te Etterbeek en de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten van Merksem;
- 2° digitale vormgeving in de Academie Beeldende Kunsten van het Gemeenschapsonderwijs van Anderlecht, de Gemeentelijke Kunstschool ‘Academia’ van Borsbeek, de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten ‘De Meiboom’ van Halle, de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst van Menen en de Stedelijke Kunstacademie van Oostende;
- 3° experimentele muziek in de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord Oud-Heverlee;
- 4° hafabradirigentenopleiding in de Academie Genk-Muziek, Woord en Dans van Genk, de Stedelijke Academie Muziek-Woord-Dans ‘Emiel Hullebroeck’ van Gentbrugge en de Stedelijke Servaisacademie voor Muziek, Woord en Dans van Halle;
- 5° koordirigentenopleiding in het Stedelijk Conservatorium van Hasselt, de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Lier en

de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Waregem;

- 6° scenografie in de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Deeltijds Kunstonderwijs te Antwerpen;
- 7° volksmuziek in de Gemeentelijke Muziekacademie van Gooik en de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord van Ieper;
- 8° aanhechting studierichting beeldende kunst in de Kunstacademie van Knokke-Heist en de Stedelijke Academie voor Artistieke Vorming van Ronse.

Artikel 8

§1. De volgende projecten deeltijds kunstonderwijs worden met gewijzigde voorwaarden verlengd tot en met 31 augustus 2010:

- 1° intergemeentelijke samenwerking Haspengouwse academie;
- 2° intergemeentelijke samenwerking Hagelandse academie;
- 3° intergemeentelijke samenwerking Noord-Limburg;
- 4° intergemeentelijke samenwerking Noorderkempen;
- 5° intergemeentelijke samenwerking Noord-Antwerpen.

§2. Aan de oorspronkelijke voorwaarden zoals bekrachtigd in artikel 19 van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs en bevestigd in artikel X.4 van het decreet van 22 juni 2007 betreffende het onderwijs XVII worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de tijdelijke projecten voldoen tegen 30 juni 2009 aan de volgende voorwaarden:
 - a) het samenwerkingsverband strekt zich uit over een geheel van minimaal 4 en maximaal 9 aansluitende gemeenten;

- b) het samenwerkingsverband organiseert zowel de studierichting beeldende kunst als muziek als een of meer andere studierichtingen;
- c) alle filialen en hoofdinstellingen voor deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen beeldende kunst, muziek, woordkunst en/of dans, die zich op het grondgebied van die gemeenten bevinden, maken deel uit van het samenwerkingsverband;
- d) het tijdelijk project intergemeentelijke samenwerking Noord-Antwerpen en het tijdelijk project verdeling graden beeldende kunst over de gemeenten Kapellen en Kalmthout maken afspraken met het oog op samenwerking en formuleren daaromtrent een gezamenlijk voorstel;

2° tijdens de duur van de verlenging kunnen de tijdelijke projecten enkel de oprichting van extra filialen met lagere graden voor jongeren tot gevolg hebben;

3° de tijdens de verlenging opgerichte filialen zijn onderworpen aan de rationalisatienormen voor de lagere graad in filialen zoals respectievelijk bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichting beeldende kunst en in het besluit van de Vlaamse Regering van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woordkunst en dans.

§3. De andere voorwaarden zoals bekrachtigd in artikel 19 van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs en bevestigd in artikel X.4 van het decreet van 22 juni 2007 betreffende het onderwijs XVII, blijven van toepassing.

HOOFDSTUK III

Wijzigingen aan het decreet van 31 juli 1990
betreffende het onderwijs II

Artikel 9

Aan artikel 93 van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II, gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2006, wordt een §4 toegevoegd die luidt als volgt:

“§4. Wegens uitzonderlijke redenen van tijdelijke aard kan de Vlaamse Regering toelating geven om leerlingen tijdelijk onder te brengen in gebouwen in gemeenten waar de instelling geen vestigingsplaatsen of filialen heeft. De programmatie- en rationalisatienormen zijn hier niet van toepassing voor de duur van de tijdelijke onderbrenging.”.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2008.

Anissa TEMSAMANI
Bart CARON
Hans SCHOOF
Kris VAN DIJCK
Sabine POLEYN
Laurence LIBERT